

Kunnen we wel altijd wilde planten uitgraven?

'Het juiste criterium voor het houden van huisdieren is, of ze zich in gevangenschap voortplanten. Zo niet, dan bevordert het houden van deze dieren de uitroeiing van hun soorten'. (Dr. Jacobi in een toespraak bij de opening van een reptielen-tentoonstelling).

Toen ik dit las, vroeg ik mij af of deze stelling van de Directeur van Artis (met instemming weergegeven door Dr. A. Scheygrond in de NRC-HB van 20 juli) ook niet van toepassing was op de planten. In veel natuurterreinen in ons land is het zonder meer verboden planten uit te graven, maar in het buitenland of waar dit wel toegestaan is, is het erg verleidelijk een mooie wilde plant te verzamelen en thuis in de tuin verder te kweken. Het is een prettige herinnering aan een reis en als die plant weer in bloei staat, maken we de belevenissen van een jaar terug weer mee.

Zijn er van de soort, die we meenemen, grote aantallen voorhanden, dan zal niemand er een gevaar in zien voor de flora. Wel moet men geen kuiltjes achterlaten, zoals ook wel eens voor grondonderzoek gebeurt.

Maar om nu op de stelling van Dr. Jacobi, toegepast op de flora door te gaan: er zijn ook planten waarvan het kweken in een kunstmatig milieu, zelfs in een goed ingericht heempark een onmogelijkheid is. Is een dergelijke soort ook zeldzaam in de natuur, dan blijkt wel, dat deze zeer kieskeurig is ten aanzien van zijn standplaats, zodat het wel zeer toevallig zou zijn als we zijn biotoop zouden kunnen nabootsen. Er zijn dan dus twee redenen om de plant niet uit te graven. Meenemen van zaad doet dan minder kwaad en hiermee kan dan altijd nog een proef genomen worden. Maar uitgraven van de volgende soorten kan om bovengenoemde twee redenen beter achterwege blijven: de orchideeën *Malaxis*, *Coeloglossum*, *Neottia*, *Corallorhiza* en *Epipogon*, verder *Chimaphila*, *Pirola uniflora* en *secunda*, *Ludwigia*, *Daphne mezereum*, *Gentiana* uit de *acaulis*- en *vernagroep*, *Monotropa*, *Trapa*, *Lycopodium* en *Arctostaphylos*. Deze lijst zou nog wel langer kunnen zijn, ik geef deze namen als voorbeelden.

Er zijn genoeg mooie en biologisch interessante wilde soorten, die op bepaalde groeiplaatsen zó talrijk aanwezig zijn, dat het geen bezwaar is, er iets van mee te nemen, als het in dat terrein toegestaan is en als het geen bij verordening beschermde plant is. Zijn deze bezwaren er wèl, dan kan het meenemen van wat zaad nog mogelijk zijn en blijft er nog de grote mogelijkheid over, zaad of planten te ruilen met bestaande heemparken. Ik denk hier aan soorten *Primula*'s, *Anemonen*, *Toortsen*, *Teunisbloemen*, *Veldsalie*, *bolgewassen* als *Wilde Hyacinten* en *Helmbloemen* en nog vele andere soorten, die door uitzaaiing in parken en tuinen overgebracht kunnen worden zonder schade voor de flora.

Adres van de schrijver: .

Heemparken

In *Natura* van maart 1971 werd gevraagd om gegevens van heemparken. Hierop zijn wel enige reacties ingekomen, doch naar het oordeel van de redactie te weinig in aantal, om een publikatie te rechtvaardigen. Het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie bleek reeds eerder in deze richting werkzaam te zijn geweest, doch eveneens zonder geheel bevredigend resultaat.

Intussen is ook de Iona-Stichting met verzameling van gegevens begonnen. IVN en Redactie *Natura* hebben nu de ontvangen reacties te harer beschikking gesteld. Komt de Iona-Stichting tot een publikatie, dan wordt dit in *Natura* meegedeeld.

Intussen hartelijk dank aan degenen, die op onze oproep reageerden.